

2020
AGRÁRCENZUS

Előzetes adatok

Módszertani megjegyzések

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a 2020. évi Agrárcenzust 2020. június 1-jei eszmei időponttal hajtotta végre.

A koronavírus okozta járvány miatt az adatgyűjtésre két szakaszban került sor:

1. 2020. június 5–30.: online szakasz (gazdasági szervezetek, kiemelt egyéni gazdaságok, online kitöltésre lehetőséget kapott egyéni gazdaságok)
2. 2020. szeptember 19.–november 22.: összeíró szakasz (egyéni gazdaságok, akik nem kaptak lehetőséget az online kitöltésre, vagy volt erre lehetőségük, de nem éltek vele)

Referenciaidő:

Az adatok a 2020. június 1-jei időpontra vonatkoznak, az alábbi mutatók kivételével, amelyek esetében a referenciaidőszak a 2020. június 1-jét megelőző 12 hónap:

- Állattartás épületei
- Tápanyag-felhasználás és trágyázás a gazdaságban
- Gazdasággal összefüggő egyéb tevékenységek
- Mezőgazdasági munkaerő

Az összeírási adatszolgáltatói: az összeírási célsokaságát a mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek és háztartások alkották.

Gazdasági szervezetek esetében az összeírási kiterjedt a Magyarország területén mezőgazdasági tevékenységet fő- vagy másodlagos tevékenységként folytató

- jogi személyiségű társas vállalkozásokra,
- jogi személyiség nélküli társas vállalkozásokra,
- költségvetési szervekre és intézményeire, és
- nonprofit szervezetekre,

függetlenül azok ágazati besorolásától.

Egyéni gazdaságok közül azok kerültek kijelölésre, akik szerepeltek

- a Magyar Államkincstár, vagy
- a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, vagy
- a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, vagy
- a KSH mezőgazdasági regiszterében, vagy
- egyéb szervezet adatbázisában.

Az adatgyűjtés teljes körű volt az alábbi mutatók esetében:

- Azonosító adatok
- Földhasználat
- Állattenyésztés
- Egyéb tevékenységek
- Mezőgazdasági munkaerő (részben)

Az alábbi mutatók összeírása csak a gazdasági szervezetek és a kiemelt gazdaságok esetében volt teljeskörű, míg a többi egyéni gazdaság körében csak egy 25%-os mintán történt:

- Állattartás épületei
- Tápanyag-felhasználás és trágyázás
- Agrárdigitalizáció
- Mezőgazdasági munkaerő (részben)

Az adatfelvétel az ország valamennyi települését, összesen 760 ezer címet érintett.

Az összeírás során valamennyi háztartásról, amely 2020. június 1-jén elérte a gazdaságküszöböt, teljes kérdőívet töltöttek ki, míg azokról, amelyek gazdaságküszöböt el nem érő tevékenységet folytattak, szűkített tartalmú kérdőív készült.

Gazdaság: olyan műszakilag és gazdaságilag önálló egység, amely egységes irányítás alatt áll, és mezőgazdasági terméket állít elő, vagy mezőgazdasági szolgáltatást végez.

Az Agrárcenzus 2020 során gazdaságnak minősültek azok a háztartások, amelyek 2020. június 1-jén elérték vagy meghaladták a gazdaságküszöböt, ami az alábbiakban határozható meg:

- *a használatában lévő*
 - termőterület (szántó és szántóként használt kert, konyhakert, gyümölcsös, szőlő, gyepek (rét+legelő), erdő, halastó, nádas összesen) legalább 1 hektár vagy;
 - a burgonya területe legalább 0,25 hektár vagy;
 - a zöldségfélék és a szamóca területe 0,25 hektár vagy;
 - a vetőmag és palánták, a faiskolák, az illóolajnövények, gyógyhatású és fűszernövények, virágok és dísnövények területe 0,2 hektár vagy;
 - a gyümölcsfák, a bogyós növények, a citrusfák, az egyéb állandó kultúrák területe a faiskolák, a szőlőültetvények és az olajfák kivételével szabadföldön 0,25 hektár vagy;
 - a szőlőültetvények területe 0,1 hektár vagy;
 - a járható üvegház, illetve a fóliasátor/ház területe összesen legalább 100 m², vagy;
 - a gombatermesztésre használt alapterület legalább 100 m², vagy

- *tartott legalább*
 - 1 darab szarvasmarhát, vagy
 - 10 darab juhot, vagy
 - 10 darab kecskét, vagy
 - 30 darab 20 kg alatti sertést,
 - 2 darab 20 kg-os vagy afeletti sertést, vagy
 - 50 darab tyúkot, vagy
 - 30 darab pulykát, vagy
 - 100 darab kacsát, vagy
 - 50 darab libát, vagy
 - 3 darab struccot, vagy
 - 50 darab nyulat.

- *2019. június 1. és 2020. június 1. között mezőgazdasági szolgáltatást végzett*

A fentiekén túl kijelölésre került egy úgynevezett kiemelt egyéni gazdaságokat tartalmazó kör.

Kiválasztásuk a következő feltételek, küszöbértékek alapján történt:

- *a használatában lévő*
 - szántóföld legalább 250 hektár, vagy
 - állandó legelő és rét (kivéve a külterjes legelőt) legalább 150 hektár, vagy
 - gyümölcsök, bogyós gyümölcsök, héjasok és citrusfélék (kivéve szőlő és szamóca) területe legalább 15 hektár, vagy
 - szőlő területe legalább 15 hektár, vagy
- *tartott legalább*
 - 100 darab szarvasmarhát (bivallyal együtt), vagy
 - 300 darab sertést, vagy
 - 500 darab juhot, vagy
 - 50 darab kecskét, vagy
 - 15 000 darab broilercsirkét, vagy
 - 2500 darab pulykát, vagy
 - 2500 darab kacsát, vagy
 - 2500 darab ludat, vagy
 - 50 darab struccot, vagy
 - 500 darab házinyulat.

A legalább egy feltétel megléte esetén kiválasztott kiemelt gazdaságok száma 4354 volt.

Termelési típus

- **Állattartó gazdaság:** azon gazdaság, amely teljes termelési értékének legalább 2/3-át állattartásból éri el.
- **Növénytermesztő gazdaság:** azon gazdaság, amely teljes termelési értékének legalább 2/3-át növénytermesztésből éri el.
- **Vegyes gazdaság:** azon gazdaság, amely teljes termelési értékének legalább 1/3-át állattartásból és legalább 1/3-át növénytermesztésből éri el.
- **Nem besorolható gazdaság:** azon gazdaság, amely a fenti kategóriákba nem tartozik, pl. azért, mert támogatásra jogosult, nem használt gyepterülettel rendelkezik, vagy ugar területe van, esetleg kizárólag szolgáltatást végez, és ezek valamelyikével érte csak el a gazdaságküszöböt.

A gazdálkodás célja

- Kizárólag saját fogyasztásra termel: a megtermelt termékeket a gazdaság nem értékesíti, csak saját fogyasztás céljából végez mezőgazdasági tevékenységet.
- Saját fogyasztáson felüli felesleget értékesít: a megtermelt termékekből a saját fogyasztáson felüli rész értékesítésre kerül. Az értékesítés aránya legfeljebb a termelés 50%-a.
- Elsősorban értékesítésre termel: a megtermelt termékekből az értékesítésre kerülő rész meghaladja az 50%-ot.
- Kizárólag mezőgazdasági szolgáltatást végez: a gazdaság a rendelkezésre álló munkaerejével és gépállományával kizárólag mezőgazdasági szolgáltatást nyújt.

Mezőgazdasági terület: a szántó, a gyümölcsös, szőlő és a gyeper (rét és legelő) művelési ágak együttes területe.

Termőterület: a mezőgazdasági terület, a konyhakert, az erdő, a nádas és halastó művelési ágak együttes területe.

Állategység: a különböző állatfajok, illetve kategóriák (kor, ivar) összehasonlítható összesítésének elvégzése érdekében alkalmazott egyenérték.

Kategóriák	Állategység egyenértéke	
Szarvas- marha	1 évesnél fiatalabb	0,400
	1 és 2 év közötti életkorú	0,700
	2 éves és annál idősebb, hímivarú	1,000
	2 éves és annál idősebb üsző	0,800
	Tejhasznú tehén	1,000
	2 éves és annál idősebb egyéb tehén	0,800
Juh és kecske	0,100	
Sertés	20 kg-nál kisebb élősúlyú malac	0,027
	50 kg vagy nagyobb súlyú tenyészkoca	0,500
	Egyéb sertés	0,300
Baromfi	Broilercsirke	0,007
	Tojótyúk	0,014
	Pulyka	0,030
	Kacsa	0,010
	Lúd	0,020
	Strucc	0,350
	Máshová nem sorolt egyéb baromfi	0,001
Nyúl, nőivarú tenyészállat	0,020	

Standard termelési érték (STÉ) alatt a bruttó mezőgazdasági termelés fő- és a melléktermékeinek termelői áron számított, pénzben kifejezett értékét értjük. Az értékeket az egységenkénti termelésnek a termelői árral képzett szorzataként számoljuk ki. Ez nem tartalmazza a hozzáadottérték-adót, a termékekre kivetett adókat és a közvetlen kifizetéseket. A standard termelési értékek 12 hónapos termelési időszakra vonatkoznak (naptári év vagy mezőgazdasági termelési év).

A növénytermesztési ágazatok esetében az STÉ-t a hektárban kifejezett terület alapján számítjuk ki. Az állattenyésztési ágazatok esetében az STÉ-ket a baromfi kivételével egyedenként állapítjuk meg, a baromfi esetében egy egység 100 egyedet takar, a méhek esetében pedig a számolás egysége a méhcsalád.

Állandó alkalmazott: minden olyan (teljes és részmunkaidőben foglalkoztatott) személy, aki a megfigyelt gazdaságban az összeírást megelőző 12 hónapban minden héten rendszeresen mezőgazdasági munkát végzett – függetlenül a munkahét hosszától –, és ezért (pénzbeli vagy természetbeni) juttatásban részesült.

Időszaki alkalmazott: a gazdaságban szezonális munkát (betakarítás, metszés stb.) végző személy.

Nem a gazdaság közvetlen alkalmazásában álló alkalmazott: olyan, mezőgazdasági munkát végző személy, akit nem közvetlenül a gazdaság alkalmaz, hanem egy harmadik fél alkalmazottja, vagy önálló vállalkozó.